

UNIVERSITATEA “AUREL VLAICU “ DIN ARAD
ȘCOALA DOCTORALĂ INTERDISCIPLINARĂ
FACULTATEA DE ȘTIINȚE UMANISTE ȘI SOCIALE
DOMENIUL FILOLOGIE

O ABORDARE INTERDISCIPLINARĂ A COPIILOR CU
DIZABILITĂȚI DIN ROMANELE „PASĂREA CÂNTĂTOARE” DE
KATHRYN ERSKINE, „MINUNEA” DE R.J. PALACIO,
„O ÎNTÂMPLARE CIUDATĂ CU UN CÂINE LA MIEZUL NOPTII”
DE MARK HADDON ȘI
„CA PESTELE ÎN COPAC” DE LYNDA MULLALY HUNT

REZUMAT

Conducător de doctorat,

Assoc.Prof. Dr. MIHĂILESCU Clementina Alexandra

Student-doctorand,

ARDELEAN (GRAPINI) Alina Lucia

ARAD

2021

REZUMAT

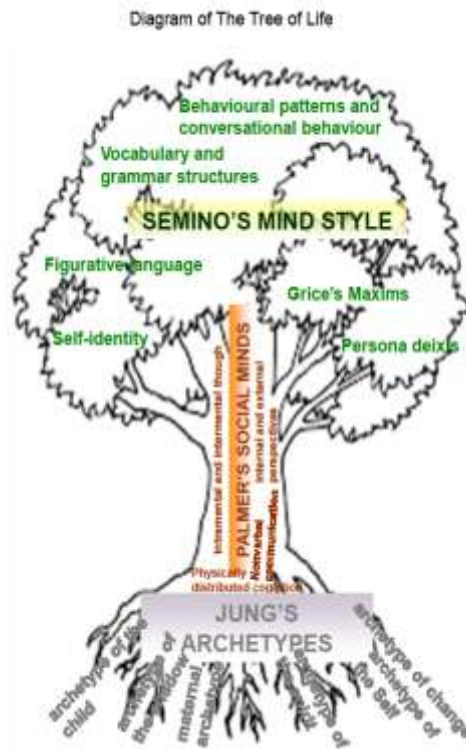
Cuvinte cheie: minte socială, minte în acțiune, stil mintal, copil cu dizabilitate, arhetipuri

Tema aleasă, si anume “**O Abordare Interdisciplinară a Copiilor cu Dizabilități din Romanele „Pasărea Cântătoare” de Kathryn Erskine, „Minunea” de R.J. Palacio, „O Întâmplare Ciudată cu un Câine la Miezul Noptii” de Mark Haddon și „Ca Pestele în Copac” de Lynda Mullaly Hunt,**” rezultat al emergenței dintre teoriile cognitive ale lui Palmer si Semino și teoria psiho-analitică a lui Jung, este o reflecție a experienței mele profesionale de zi cu zi, ca și cadru didactic într-o școală specială ce educă și profesionalizează copii cu nevoi speciale. Paleta largă de deficiențe întâlnită de-a lungul carierei mele didactice mi-a stârnit dorința de a căuta și de a cerceta dincolo de aparențe și de ceea ce vor copii să arate. Spațiul literar mi-a oferit această posibilitate de a cerceta mintea inocentă și sinceră dar totodată privată de unele abilități, pornind de la teoriile cognitive și arhetipale menite parcă să deslușească acest mister neînțeles pentru mulți dintre noi și totodată să ne ofere soluții pertinente la crizele existențiale ale copiilor afectați de autism sau alte dizabilități. Prezenta cercetare vine să completeze paleta largă de studii asupra problematicii copiilor cu dizabilități și să releve totodată nevoia de a depăși gândirea rece, abstractă și rigidă, să elimine prejudecățile, cliseele și stigmatizările și să ne sensibilizeze să devenim empatici, deschiși spre diversitate și pregătiți oricând pentru o transformare pozitivă a eului interior.

Au fost trecute în revistă diferitele studii despre problemele legate de dizabilitate și preocuparea lor de limitele și îngrădirile în plan emoțional și mental ale celor afectați emoțional și mental de diferite disfuncționalități. Astfel, studiul lui Lennard J. Davis intitulat *Enforcing Normalcy* și cel aparținând lui Rosemarie Garland Thomson *Extraordinary Bodies* oferă informații valoroase în ceea ce privește reprezentările dizabilității. În timp ce Davis se concentrează pe relația dintre “normal” (the normal) și “starea de normalitate” (normalcy), Thomson se ocupă de fenomenul de normare, de stabilire de norme și standarde legate de dizabilitare (the normate). Se concluzionează de către cei doi că oamenii cu dizabilități ar trebui priviți ca fiind diferiți (different) și nu anormali (abnormal) ceea ce susține și mai mult prezenta cercetare.

Geoffrey H. Hartman în “Cunoașterea traumatică și Studii Literare” (On Traumatic Knowledge and Literary Studies) ne oferă informații despre teoria traumei creionând copii cu dizabilități și ne oferă evidențe concrete a faptului că acești copii nu sunt privați de sentimente și emoții. Richard Rieser în Proiectul său UNICEF “Educarea profesorului pentru Copii cu Dizabilități” (Teacher Education for Children with Disabilities Literature Review For UNICEF REAP Project) ne-a furnizat informații despre Școala Incluzivă și formarea profesorului de a fi omul potrivit la locul potrivit. “Învățarea despre Dizabilitatea Copiilor: Identificare și Intervenție timpurie” (Learning Disability in Children: Early Detection and intervention), a lui Innocent Sifelani, ne-a oferit instrumente metodologice în studierea copiilor cu dizabilități de învățare. Lucrarea lui Sue Stubbs “O revizuire Critică a Literaturii privind Educarea Copiilor cu Dizabilități în Dezvoltarea Țărilor” (A Critical Review of the Literature Relating to the Education of Disabled Children in Developing Countries) subliniază importanța cunoașterii unui demers de abordare a copilului cu dizabilitate și oferă un cadru teoretic în abordarea copiilor cu dizabilități. E. Donaldson and C. Prendergast, în articolul intitulat “Reprezentarea Dizabilității și a Emoției: Fără plâns în Studiile Dizabilității!” (Representing Disability and Emotion: There's No Crying in Disability Studies!) punctează importanța emoțiilor și a sentimentelor în viața copilului cu dizabilități. Cristina Maria Gonçalves Pereira și Sónia Maria de Matos Faria, în articolul lor “ Simți și tu ce simt și eu? Dezvoltarea emoțională a copiilor cu dizabilitate intelectuală” (Do you feel what I feel? Emotional development in children with ID), ne-au arătat cum copii cu dizabilitate de intelect sunt capabili să-și gestioneze emoțiile și sentimentele. Toate studiile subliniate aduse în discuție în teza mea doctorală m-au ajutat să înțeleg ce înseamnă cu adevărat un copil cu dizabilitate și, cum dizabilitatea poate interfera cu teoria cognitivă și constructele arhetipale. Am menționat că principalul scop al acestei cercetări este de a demonstra că, copii cu dizabilitate pot fi abordați prin intermediul unor teorii dinamice și interesante aplicate concret pe câteva povești contemporane ce au drept protagoniști copii cu dizabilitate. Totul reiese din investigația mea de a identifica acele aspecte emoționale, dorințe, lupte și paternuri comportamentale ale copilului cu dizabilitate ca “persoană întruchipată, angajată, publică, socială, activă și deschisă” (outer, active, public, social, behavioural, evident, embodied, engaged person), (Palmer,2010: 39). Am încercat să redăm principalele constructe abordate prin intermediul unei diagrame numite “Copacul Vieții,” menită să ilustreze cele trei componente prezente în personalitatea umană. Rădăcinile sunt arhetipurile cu care fiecare dintre noi ne naștem, ca mai apoi trunchiul copacului reprezintă parcursul nostru social, raportarea la ceilalți și la norme, astfel încât să pătrundem în viață determinați

de gândirea socială și să ajungem să încoronăm totul precum corola de minuni a copacului ce exprimă plenitudinea, Eul și totul individual asumat.

STRUCTURA LUCRĂRII

Prezenta teză se structurează pe cinci capitole, precedate de o introducere și urmate de un capitol de concluzii generale desprinse în urma cercetării precum și de un subcapitol de analiză și reflecție a limitelor prezentei teze dar totodată și o reliefare a oportunităților de extindere a cercetării pe viitor, structură încheiată cu referințe bibliografice.

În capitolul 1 intitulat Abordări teoretice asupra Dizabilității (Theoretical Approaches to Disability) am examinat “modele ale dizabilității” (models of disability) cât și conceptul de “corp social” (social body).

“Abordarea medicală a dizabilității clasifică această varietate umană ca fiind o deviere de la normă, o condiție patologică, o deficiență, și chiar o tragedie personală și o povară pe care persoana afectată trebuie să o poarte întreaga viață” (Linton, 1998: 11).

Modelul social al dizabilității sugerează “o separare de nesuportat între corp ca și corpus și cultură, deficiență și dizabilitate. Este necesară mențiune că, corpul cu deficiență este parte componentă a istoriei, culturii și semnificației și nu cum vrea medicina să ne facă să credem că este un lucru natural, pre-social și atemporal” (Hughes, Paterson 1997: 326).

Foucault (1979) evidențiază deficiența ca fiind “complet culturală” (fully cultural), și corpul este un “rezultat al proceselor sociale ”(an outcome of social processes) (qtd. in Hughes, Paterson, 1997: 332).

Cei doi autori J. Davis și R.Garland-Thomson au dezbătut problema deficienței pornind de la presupunerea că abordările în ceea ce privește dizabilitatea și-au câștigat o poziție privilegiată în domeniul sociologiei. Ei s-au preocupat de importanța relației dintre noțiunea de normal, starea de normalitate și standarde de normalitate. Davis a reușit să înțeleagă corpul cu deficiență, în timp ce Garland Thomson se reîntoarce la noțiunea de normă și anume, corpul normal. Davis a identificat că problema nu este la persoana cu dizabilități, ci la modul cum starea de normalitate este construită pentru a crea problema persoanei cu dizabilitate. Snyder și Mitchell ne oferă “modelul lor cultural al dizabilității” (cultural model of disability), în *Locații Culturale ale dizabilității Cultural Locations of Disability* (2006), subliniind faptul că “materialitatea semnifică potențialitatea” (potentially meaningful materiality) invalidității întruchipate, care reprezintă “o sursă a revelației întrupată” (source of embodied revelation), oferind introspecții în componentele culturale și sentimentele sociale. Atât abordările modelului social și medical al dizabilității demonstrează faptul că dizabilitatea nu poate fi niciodată eliberată de probleme precum rasa, sexualitatea, genul sau clasa socială. Astfel, putem defini dizabilitatea ca un fenomen uman universal și nu ca pe un atribut al unei anumite clase sociale, văzută și percepută de oameni ca o boală. Bazându-se pe relația dintre corpul uman și mediul socio-cultural, Leder afirmă că, corpul viu contribuie la crearea unei lumi experimentate. Pentru a înțelege semnificația și forma obiectelor trebuie să ne raportăm la puterea corpului prin care ne angajăm simțurile, limbajul și dorințele. Corpul trăit nu este doar un loc în lume ci un mod prin care lumea este trăită și experimentată. “Întruchiparea se referă la experiența trăită întreprinsă de propriul corp, precum și la experiența de viață mediată prin corp, deoarece aceasta este influențată de mediile sale fizice, psihologice, sociale, politice, economice și culturale” (Nichter 2008: 164).

Totodată atenția noastră s-a concentrat și asupra altor abordări conceptuale cum ar fi “modelul corporal în oglindă” (mirror body model), concept dezbătut de Waskul și Vannini ca fiind o prezență somatică, un mijloc de a constitui sinele, societatea și ordinea simbolică; terminologia lui Leder “corp absent” (absent body), care dispare foarte repede din conștiința individului datorită unui stil de viață dematerializat; “corpul social semiotic”(social semiotic body) care odată transformat într-un obiect de discurs poate fi o sursă de înțeles și comunicare cu toate valorile ce decurg din el; “corpul narativ” (narrative body) se exprimă

prin limbaj și contribuie la formarea și redescoperirea subiectivității umane deoarece existența dizabilității reprezintă o ruptură în cadrul semantic.

În ceea ce privește “valoarea ontologică a corpului social” (the ontological value of the social body), Booth afirmă că, corpul nu este numai un corp ce experimentează “stări emoționale, kinestezice sau estetice” (an emotional, kinesthetic, and aesthetically experiencing body), ci și un “corp social” (social body) care progresează prin intermediul “conversației gesturilor” (the conversation of gestures”), prin implicarea că înțelesul derivat din aplicarea gesturilor este “o formă de a sensului întrupat” (a form of embodied meaning). În aceeași măsură autorul s-a preocupat și de “sensul social” (social meaning), a “corpului-subiect” (subject-body) care derivă din presupunerea că este “un corp social încorporat într-o rețea emoțională a comunicării și a atenției sociale”(social body embedded in an emotional network of social attention and communication).

Abordarea noastră teoretică continuă cu teoria cognitivă a lui Alan Palmer care abordează mintea personajelor fictive în ansamblul ei. În urma unei examinări amănunțite s-au desprins câteva concluzii relevante ce reies din afirmația lui Palmer că poveștile pot garanta cititorilor accesul la mințile personajelor și la ceea ce gândesc ele prin intermediul câtorva noțiuni ca: perspectiva internalista și externalistă (externalist and the internalist perspective), gândul intermental și intramental și unitățile intermentale (intermental and intramental thought and intermental units). Am beneficiat de trăsăturile particulare ale minților sociale evidențiate de Palmer în lucrarea sa *Mințile Sociale în Roman* (Social Minds in the Novel), identificând două probleme conceptuale: pe de-o parte preocuparea epistemologică de a identifica în ce măsură este posibilă cunoașterea altor minți și, pe de altă parte, preocuparea “etică” (ethical) cu privire la scopul dobândirii cunoștinței despre mințile altor oameni. Concluzii pertinente pot fi desprinse și din distincția făcută de Palmer între perspectiva externalistă ca fiind “angajată, întruchipată, evidentă, publică, socială, activă și deschisă” (outer, active, public, social, behavioral, evident, embodied, engaged) și cea internalistă care este determinată de introspecție, singurătate, mister, detașare, închidere și care relevă aspecte ale personalității personajelor. Palmer concluzionează că mintea socială descrie acele aspecte ale minții ca întreg care sunt revelate prin perspectiva externalistă.

Am luat în considerație teoria cognitivă a Elenei Semino, care prin constructele sale “stil mintal” (mind style) și “un punct de vedere ideologic” (ideological point of view) vine în ajutorul lui Palmer și redă aspecte ideosincretice și sociale asupra viziunilor despre lume. Mai mult, conceptul de stil mintal/al minții abordat de Semino este îmbrăcat de prezentarea sinelui și descrieri comportamentale, gramatică, vocabular și limbaj figurativ. Conceptul de

punct de vedere ideologic a fost tratat prin identificarea metaforelor, comparațiilor, persoana deixis, prezentarea limbajului și comportament conversațional, totul transformându-se într-un prilej bun pentru cercetarea noastră cu scopul de a înțelege cât mai bine mințile individuale percepute ca minți sociale, clar identificate și atent analizate în cadrul celor patru povestiri focusate pe mințile dotate ale copiilor cu dizabilități.

Teza noastră a fost îmbogățită și cu teoria arhetipurilor a lui Carl Gustav Jung care definește arhetipurile ca “modalități de funcționare, antenatal stabilite” (modalities of functioning, antenatally established), datorită relației ce există între caracterul formal și apriori al arhetipurilor. Totodată Jung a abordat arhetipurile ca fiind forme de existență în psihicul uman prezente peste tot și în orice moment, determinat fiind să le abordeze în această manieră tocmai pentru că reprezintă un “corolar indispensabil al inconștientului colectiv” (indispensable corollary to the collective unconscious), “disponibilitatea de producere a unei reprezentări identice sau similare” (the disponibility of producing identical or similar representation). Teoria arhetipală a lui Jung face referire la câteva tipuri semnificative de arhetipuri după cum urmează: anima și animus, umbra, persona, arhetipul copilului, arhetipul maternal, arhetipul sinelui și arhetipul spiritului. Toate aceste arhetipuri au fost asociate procesului de individualizare, determinând un echilibru psihic, auto-realizare, auto-dezvoltare, auto-identificare și împlinirea unui destin spiritual prin armonizarea conștientului cu inconștientul a personalității umane, atent analizate de noi în literatura supusă cercetării.

Capitolul 2 aduce în discuție, ca o primă abordare, mințile sociale descrise în romanul *Pasărea Cântătoare* a lui Kathryn Erskine (2012). În prim plan o avem pe Caitlin, a cărei viață este formată de relația dintre gândurile sale intermentale, disponibile pentru toată lumea și gândurile intramentale, evidențiate de toanele secrete, private, dispoziții și aspirații, abordate metodologic din perspectivele cognitive externaliste și internaliste ale lui Palmer. Pentru o înțelegere corespunzătoare a semnificației cognitive a poveștii, au fost folosite câteva constructe metodologice și anume *gândul intramental* și cel *intermental*, *fața și comunicarea nonverbală* deoarece toate sunt elemente esențiale pentru studiul minților sociale în relație cu mințile individuale.

Pentru o ilustrare cât mai cuprinzătoare a minții sociale în ficțiune, *Pasărea Cântătoare* a lui Kathryn Erskine ne oferă un punct de plecare pentru studiul nostru de caz cognitiv. Am încercat să redăm acele aspecte ale minții sociale care evidențiază atât gândurile interioare cât și cele exterioare ale protagonistei noastre Caitlin, o adolescentă cu Sindrom Asperger care încearcă să învețe și să experimenteze emoții. Această abordare încearcă să sublinieze importanța modelului social al dizabilității. Câteva remarci cognitive au fost un

bun prilej de a vedea cum, prin *conversația gesturilor*, ca modalitate nonverbală de comunicare, un copil autist poate interrelaționa cu lumea înconjurătoare, evitând deficiența și disfuncționalitatea mentală. Au fost desprinse concluzii relevante din observarea modului cum un copil autistic progresa prin intermediul “conversației gesturilor”(the conversation of gestures) și cum “înțelesul simbolic” (symbolic meaning) iese la suprafață din “comunicarea gesturală prin preluarea rolului celuilalt (gestural communication through taking the role of the other), considerată ca “un rezultat al sincroniei mimetice dintre copil și adult” (a result of the mimetic synchrony between child and adult).

Motivația lui Erskine a fost să faciliteze și să sporească identificarea noastră ca cititor cu personajul, prin narațiunea la persoana întâia, și să devenim parte din haosul interior și exterior din viața lui Caitlin. Mai mult, Caitlin ne demonstrează cum un copil cu dizabilitate poate evolua și transforma “o gândire autistică, indirectă într-una directă și socială” (from autistic, indirected thinking to directed, social thinking), prin empatie și conectivitate socială.

Ca și o concluzie la această abordare, putem afirma că, personajul nostru principal, Caitlin, un copil cu dizabilitate poate să se dezvolte și să se schimbe cu ajutorul comunicării și a unor relații sincere, iar problemele cognitive pot și ar trebuie să fie soluționate într-o manieră subiectivă.

Am valorificat “stilul minții” (mind style), aparținând lui Fowler și Semino, prin promovarea relației dintre metaforă și stilul minții (impresia unei viziuni despre lume), ca o reprezentare internă a lumii lui Caitlin "The gray of outside is inside. Inside the living room. Inside the chest. Inside me" (2). Este o combinație între reprezentările mentale și emoționale ale lui Caitlin ce includ sentimente, emoții, valori, atitudini și credințe.

Termenul lui Palmer “funcționarea mentală fictivă” (fictional mental functioning) a fost folosit pentru a reda procesele mentale ale lui Caitlin sub forma cogniției și a sentimentelor, facilitând percepția cititorului sau a cercetătorului asupra minților ficționale. Caitlin, o fetiță cu Asperger Syndrom vede viața doar în alb și negru, este pretențioasă la mâncare, dar înzestrată cu o exprimare directă a gândurilor, iar interpretarea greșită a reprezentărilor ei interioare și exterioare relevă tocmai incapacitatea ei de a fi empatică și de a avea prieteni. Întreaga ei viață este descrisă în relație cu accidentul dramatic în care fratele ei Devon a fost împușcat. Acest eveniment este pus în relație cu punctul de vedere la persoana întâia al introspecției (first-person point of view of introspection). Autoprezentarea și diversele paternuri comportamentale includ stereotipii, persistență, restricții, dar și conștiința ei personală. Incapacitatea ei de a privi persoana, “To Look At The Person” (13), este

interpretată atât ca un semn al autismului cât și ca un semn al faptului că nu este încă pregătită pentru noua sa viață.

Teoria referitoare la Maximele lui Grice ne-a facilitat înțelegerea comportamentului neobișnuit a lui Caitlin. Prezentarea sinelui, folosirea narațiunii la persoana întâi, lipsa monologului intern, încălcarea maximelor lui Grice și mecanismul de apărare pe care Caitlin îl folosește reflectă stilul său mintal (*mind style*), o modalitate mai bună de înțelegere a corelației dintre minte și corp cât și percepția socială privind Autismul.

Pentru corecta interpretare a tiparelor lingvistice, emoționale și mentale ale protagonistei, Caitlin, au fost amplu valorificate arhetipurile lui Jung, incluzând arhetipul copilului, umbra, arhetipul spiritului, arhetipul schimbării și arhetipul maternal.

Afectată de moartea fratelui cu care avea o relație specială, singura preocupare a lui Caitlin este să găsească înțelesul termenului în raport cu aplecarea ei spre realizarea de sine ca o caracteristică a *arhetipului copilului*. Nevoia ei de a se simți încrezătoare o fac să aibă încredere în mediul școlar, ca o reflecție a *arhetipului maternal* ce îi oferă protecție și un anumit confort moral și emoțional. Totodată mediul școlar reprezintă un instrument cognitiv care o ajută pe fetiță să găsească semnificația cuvântului “Împăcare” (*Closure*). *Arhetipul spiritului* este pus în relație cu consiliera ei, domnișoara Brook, care preia rolul social de a modela anumite aspecte comportamentale mai puțin plăcute ale lui Caitlin și care este singura persoană permanent preocupată de confortul ei emoțional și moral. Caitlin investighează activ înțelesul cuvântului “Împăcare” (*Closure*), o intrare psihologică în necunoscut, care este pusă în relație cu *arhetipul umbrei* lui Jung. *Arhetipul schimbării* vine și el să decodifice înțelesul în povestirea lui Erskine, ca un proces simbolic ce implică “o trăire în imagini sau a imaginii” (*a living in images or of the image*). Caitlin dorește să ducă la bun sfârșit cufărul început de fratele ei Devon și, împreună cu tatăl ei, reușește să-l termine și chiar să-l doneze școlii. În timpul unei întâlniri comemorative în cadrul școlii, Caitlin înțelege semnificația cufărului lui Devon, cu numele Scout sculptat în el și cu o privighetoare deasupra. Este momentul când partea conștientă și cea inconștientă din personalitatea lui Caitlin se împletesc armonios ajutându-o să experimenteze *individuația*. Asocierea cu privighetoarea sculptată pe capacul cufărului lui Devon contribuie la auto-acceptare, la acceptarea mediului social și a altor minți sociale din jurul ei. În poveste, Caitlin a activat într-un mod inocent și naiv aceste arhetipuri pentru a atinge realizarea de sine în ciuda trăirilor emoționale interioare.

Cercetarea se continuă cu cel de-al treilea capitol în care este abordat romanul *Minunea* a lui R.J. Palacio (2013), cu viziunea de a sublinia cele mai relevante trăsături ale

minții individuale a personajului principal, August Pullman, un băiat deștept și jovial afectat de dizabilitate. Gândurile sale intermentale și intramentale descrise în povestire relevă lupta sa pentru supraviețuire, acceptare, de descoperire a unei prietenii stabile și valoroase ce va dura veșnic și îl vor ajuta să depășească barierele fizice. Capitolul face referire la noțiunea lui Palmer de minte “mind,” care cuprinde toate aspectele din viața interioară a lui August. Sensul de bază al capitolului derivă din abundența de informații despre August, un tânăr de 10 ani care a trecut printr-o mulțime de operații și care trebuie să facă față deformității sale cranio-faciale. În vederea evidențierii deformității sale fizice și modul cum își depășește frustrările emoționale și mentale, o serie de constructe cognitive au fost explicate și folosite ca instrumente interpretative pentru decodificarea stării mentale și emoționale ale caracterului. Am luat în calcul căile nonverbale de comunicare ale lui August Pullman, gândurile sale vizibile, gândurile inter- și intramentale pentru a sublinia relația dintre mintea individuală și cea socială. Gândul intramental evidențiază auto-cunoașterea, introspecția și reflecția permanentă, toate ieșind la iveală din modul în care noua informație este reflectată în lumea interioară a copilului. Gândurile intermentale ale lui Auggie se reflectă prin capacitatea sa de a fi empatic, de a simți sentimentele și emoțiile celor din jur cu finețea și influența pe care alții o acordă dorințelor sale interioare. Auggie știe cum să se descurce cu comunicarea nonverbală și o înțelege. Viața lui constă dint-un echilibru între procesele gândului la dispoziția publicului și gândurile secrete și private. Studiul minții sociale a lui Auggie reflectă modul în care mintea individuală lucrează. Relațiile sale, cu familia și ulterior cu colegii de clasă și mediul școlar, reprezintă indicii importante în abordarea *identității situate*, “situated identity” și a relațiilor sociale prin intermediul unităților intermentale.

Semnificația cognitivă se ivește totodată și din stilul mintal al lui Semino, un instrument valoros care descrie impresia personajului despre viață din punct de vedere lingvistic și literar. Abordarea cognitivă a lui August Pullman, un băiat sensibil cu diformitate facială dar cu un suflet de aur și o deschidere spre prietenie, a fost construită făcându-se referințe la instrumentele lingvistice și narrative utilizate de Palacio pentru a reda viziunea despre lume a copilului în relație cu viața școlară și progresul său în stabilirea relațiilor umane. Am profitat de o narațiune construită din mai multe perspective care portretizează diformitatea facială a lui Auggie într-o manieră realistă și provocatoare, focusându-se pe valorile morale și sociale și pe modul său conștient de a gândi.

Autorul R.J. Palacio, folosește o gamă largă de cuvinte înglobate într-un vocabular specific și structuri gramaticale variate, încapsulate în fraze convenționale și clare, menite să redea comportamentul comunicațional al copilului și încercările sale de a dobândi auto-

cunoașterea. Am împărtășit opinia lui Semino că multiperspectivismul ajută personajele să devină conștiente de propria identitate prin zâmbete, gânduri și sentimente, așa cum reiese din experiența personală a lui August, copil cu diformitate cranio-facială.

Folosirea vorbirii directe și indirecte, a verbelor cognitive, schimbările ce survin în prezentările sale precum și limbajul figurativ au reprezentat instrumente importante menite să ne ajute să înțelegem mult mai bine mintea lui August. Ca o premiză în observarea comportamentului comunicațional al lui August, am recurs la *Maximele de Calitate și Cantitate* ale lui Grice identificându-le și comentându-le în strânsă relație cu procesul de maturizare a lui Auggie și cu dobândirea autocunoașterii. Mai mult, analiza noastră a fost construită plecând de la lunga călătorie a lui Auggie în căutarea Sinelui, ieșind la iveală abilitatea sa de a stabili prietenii datorită dorinței sale puternice de a fi acceptat pentru valorile morale și calitățile sale și nu din milă. Am argumentat că diformitatea facială a lui Auggie a fost percepută atât ca o sursă iratională cât și rațională a gândului controlat al oamenilor din jurul său. În ciuda experiențelor sale negative datorate șicanărilor și a relațiile neprietenoase cu colegii de clasă, el reușește să-și depășească complexul de inferioritate la școală. Depășind acest complex, el se descoperă pe sine, și, prin stilul său mintal, permite cititorului să-l descopere într-o manieră subiectivă. Finalizarea studiilor lui August se concretizează printr-un discurs emoționant al directorului școlii, prin care îl recompensează pentru măreția sa, și toți cei din jur vor să se pozeze cu el fără să le mai pese de deficiența sa facială. Am concluzionat că, dacă descoperirea de sine a lui Auggie și a potențialul său interior imens nu s-ar fi realizat, atunci numeroase acțiuni rele dar social acceptate ale minților umane schimbătoare ar fi domnit triumfătoare făcând imposibil pentru el să obțină o definiție socială, probalistică a *adevărului* interior.

Motivațiile autentice ale personajului nostru, August Pullman, sunt redate ca o completare la cele enumerate mai sus prin intermediul arhetipurilor lui Jung. Fiecare arhetip are propria sa valoare, trăsături de personalitate și înțelesuri dar o problemă motivațională comună. În personalitatea copilului August, regăsim *arhetipul copilului, umbra, arhetipul maternal, arhetipul spiritului, al Sinelui* care se întrepătrund oferindu-ne astfel o mai bună înțelegere a comportamentului și a caracterului personajului nostru.

Arhetipul copilului vine ca o promisiune pentru renaștere și ca o reîmprospătare a ideii că totul poate fi îndeplinit de către August Pullman. Arhetipul copilului cu dizabilitate este reflectat prin modul cum băiatul este perceput de părinți și de către sora sa, mai precis cu dragoste și afecțiune în ciuda dizabilității sale și de asemenea cu dizgust de către unii dintre colegii de clasă. *Arhetipul persona* este arhetipul care reflectă timiditatea lui Auggie de a se

comporta în public, incapacitatea sa de a privi oamenii din jur și imaginea sa de a purta tot timpul o mască. *Arhetipul spiritului* activat sub forma profesorilor, a prietenilor săi buni, a surorii, a mamei sale dar și a mentorilor săi spirituali și caracterul protectiv al *arhetipului maternal* asociat cu comunitatea școlară și cu tabăra, nu-i permit lui Auggie să se dea bătut și îl ajută să îndeplinească procesul individuației. Modul în care părțile conștiente și inconștiente se întrepătrund împreună, stabilind o relație armonioasă, subliniază *arhetipul Sinelui*. El este responsabil de îndeplinirea *iindividuației* pentru că individul este capabil să fie conștient de potențialul său.

Concluzionând, pentru a realiza personalitatea bine integrată a lui August, structurile arhetipale ale lui Jung trebuie activate prin aducerea lor la suprafață, într-o formă conștientă și transformându-le în unelte psihologice valoroase cu o puternică contribuție pentru socializare și integrare exact ca și în cazul lui August Pullman, “Tu ești într-adevăr o minune, Auggie. Tu ești o minune” (You really are a wonder, Auggie. You are a wonder).

Capitolul 4 intitulat *O abordare interdisciplinară a romanului O întâmplare Ciudată cu un Câine în Miez de Noapte a lui Mark Haddon* (An interdisciplinary approach to Mark Haddon’s *The Curious Incident of the Dog in the Night –Time*) se focalizează pe experiența de viața a copilului Christopher Boone, un băiat extrem de sensibil, iubitor de animale, dar afectat de autism. Această experiență a fost investigată prin teoria cognitivă și cea arhetipală. Abordarea prin intermediul teoriei cognitive a lui Palmer a adus în discuție conceptele sale generice de intermentalitate, intramentalitate, perspectivele internaliste și externaliste cât și modurile nonverbale de comunicare. Copii cu autism au un mod diferit de a comunica non verbal și înțeleg lumea din perspective diferite. Perspectivele externaliste ale lui Christopher sunt reflectate prin interacțiunile incomode cu acei oameni din jurul său care nu sunt capabili să-i înțeleagă nevoia pentru actele de vorbire clare și directe. Perspectiva internalistă este determinată de gama de preocupări ale lui Christopher: iubește matematica și dorește să devină astronaut.

Întreaga poveste abundă în perspective intramentale ca un mod de a descrie cum lucrează mintea lui Christopher. Christopher este înzestrat cu o reflectare de sine corectă și cu o metacogniție și mai puțin cu auto-apreciere și abilitatea spre auto-cunoaștere, când vorbim de sentimentele sale, motivație sau frici. Datorită incapacității de a citi și interpreta expresiile faciale, ca o trăsătură a Sindromului Asperger, el urăște acele interacțiuni care nu reflectă mecanismul creierului. Relațiile sale intermentale sunt subliniate prin actul îmbrățișării câinelui mort și prin faptul că cititorul nu identifică în poveste nici o glumă, iar el este determinat să scrie propria poveste. Cu o abilitate pentru înțelegerea de sine, Christopher subliniază faptul că povestea sa este logică, accesibilă, plină de iubire și adevăr.

Preocuparea lui Christopher pentru auto-cunoaștere și metacogniție îl conduce de multe ori la lipsa intermentalității. Povestea sa fictivă înglobează câteva descrieri a unor evenimente sociale ce reflectă mecanismele minții sale. Mentea sa este descrisă ca fiind destul de diferită de cea a altora, prin intermediul desenelor, a imaginilor vizuale, tipic pentru un copil cu autism și nu prin imagini metaforice; aceste reprezentări depășesc limitele gândirii oamenilor normali ca răspuns la diverse idei sau situații. Abordarea lui Palmer despre mințile sociale promovează conceptul de comunicare nonverbală, asociată cu abilitatea de a citi expresiile faciale. Mentea lui Christopher nu poate opera acest concept, deoarece pentru el citirea expresiilor faciale reprezintă o incapacitate care contrabalansează mintea sa logică și matematică.

Concluzii semnificative cu privire la mintea socială a lui Christopher s-au desprins cu ajutorul construcțiilor teoretice ale lui Palmer, menite să ilustreze acele aspecte ale minții sociale care îl ajută pe protagonistul nostru Christopher Boone să-și depășească propriile bariere emoționale.

Analiza noastră se extinde și asupra conceptului de *stil mintal* în relație cu mințile ficționale și se bazează atât pe autoportretul lui Christopher Boone cât și pe o portretizare venită de la oamenii din jurul său. Au fost comentate și aduse în discuție o serie de probe relevante pentru studiul stilului mintal și al minții în ficțiune ca limbă și discurs, structuri gramaticale și de vocabular, toate în relație cu deficiența băiatului. Aceste probe relevante sunt premise pentru funcționarea stilului mintal “mind style.”

Autorul Mark Haddon în romanul său promovează perspectiva buildingromanului, scoțând în evidență tranziția personajului de la copilărie la maturitate. Copilul își povestește propria poveste despre auto-devenire, dobândirea încrederii în sine și ne arată faptul că în ciuda autismului el are abilități și deprinderi. Metoda personală a lui Haddon de a-l face pe Christopher un personaj credibil rezidă prin inserarea de credințe, gânduri, gesturi ce solicită o judecată intuitivă din partea cititorului. Christopher este investit cu convingeri depline ale eului sau patetic privat și prin metodologia cognitivă îmbrățișată de noi, aceea a stilului mintal; ele ne arată că acele convingeri pot fi disponibile cititorilor numai printr-o abordare riguroasă a prezentării de sine, comportament comunicațional și folosirea unor structuri lexicale și gramaticale. Toate acestea dezvăluie structura complexă a copilului sensibil afectat de autism. Prezenta abordare cognitivă ne furnizează instrumente metodologice interne pentru identificarea trăsăturilor stilului mintal și a răspunsurilor cititorilor la poveste. Având diferite modalități de a rezona și de a vedea viața, gândirea lui Christopher poate fi abordată printr-un

limbaj literar și structuri gramaticale ce indică foarte bine stilul său mintal, modelele comportamentale și modalitățile de a percepe lumea.

Analiza întreprinsă a scos la iveală faptul că aspectele narrative și lingvistice folosite de autor, care este în același timp și autor și protagonist, afectat de sindromul Asperger, și narațiunea la persoana întâi îi permit cititorului să fie parte din lumea lui Christopher. Dizabilitatea a fost pozitiv abordată din perspectiva lingvistică și literară și nu într-o manieră negativă care să reflecte deficiența medicală a copilului.

Considerații asupra modului în care resursele ancestrale și interioare ale băiatului Christopher Boones, un adolescent de 15 ani, cu o formă medie de autism, sunt identificate și scoase la lumină, au fost reliefate prin arhetipurile lui Jung.

Arhetipul copilului ca parte a personalității lui Christopher interferează și îmbunătățește alegerile și comportamentul protagonistului. Este parte din personalitatea lui Christopher și odată scos la suprafață, îl ajută să se maturizeze și să creadă că lumea este un loc minunat unde toți oamenii ne doresc binele. Arhetipul copilului este foarte bine redat ca o reflecție a modului cum o minte ascuțită poate înlătura fobia numai prin capacitatea mentală de a penetra stimuli încorporați în diverse medii sociale. Călătoria lui Christopher în căutarea mamei și în aflarea criminalului câinelui au fost percepute ca aspecte protective și creative ale *arhetipului maternal* aducându-l pe băiat în etapele esențiale ale devenirii sale. Ofițerul de poliție, patronul magazinului și vecinii nu sunt altceva decât exemple ale *arhetipului spiritului*, care îl ajută pe Christopher să comunice și să înțeleagă mai bine lumea din jurul său.

Preocuparea lui Christopher pentru stele și pentru Astronomie a fost descrisă în relație cu *arhetipul sinelui*, subliniind relația sa apropiată cu cosmosul și grija sa pentru “reținerea naturii sale unice” (apprehension of his “unique nature”). Arhetipul Sinelui, abordat în strânsă legătură cu relația sa apropiată cu stelele, îi oferă sentimentul împăcării cu lumea înconjurătoare și îi sugerează protecție și ordine.

Arhetipul spiritului, personalizat de tatăl său, îi oferă lui Christopher soluții astfel încât să treacă cu ușurință prin experiențele inevitabile care i-au produs vină și suferință, ca în final să fie salvat. Judy, mama sa, o altă întruchipare a *arhetipului spiritului* îl ajută pe Christopher să se întoarcă din nou acasă și să-și reinstaureze ordinea în viață. Mai mult, ea este motivul pentru care Christopher a pornit în căutarea adevărului. Arhetipul spiritului este de asemenea întruchipat de profesoara sa, Siobhan, care se comportă ca un adevărat mentor și îl ajută să afle comportamentul oamenilor și modul lor de gândire.

Procesul de individualizare a lui Jung, care are împământenit obținerea unei unități stabile între dispozițiile conștiente și cele inconștiente, a constituit un instrument metodologic funcțional pentru descrierea căutării lui Christopher în găsirea individualității într-o lume alienată și de neînțeles, dintr-o poveste care reflectă auto-descoperirea personajului prin intermediul căutării celui care a ucis câinele.

Ca și o concluzie, noi ne asumăm că activând arhetipurile lui Jung, prin aducerea încărcăturii lor arhetipale la nivel conștient, a dus la creșterea capacității lui Christopher să contempleze și să dobândească realizarea de sine. În acest scop *arhetipul copilului, a spiritului, arhetipul umbrei, al schimbării, al sinelui și procesul individualizării* au fost comentate și folosite ca grile interpretative menite să dezvăluie faptul că viața este un model complex de continuitate și discontinuitate, o apropiere și respingere a modelelor psihologice tradiționale. Aspirațiile lui Christopher de a depăși și de a-și îmbunătăți contextele sociale umiliatoare sunt dovada că, copiii cu autism merită să fie iubiți și apreciați pentru ceea ce pot realiza în ciuda deficiențelor.

Capitolul 5 abordează tot interdisciplinar în aceeași manieră și pe baza ecelorași instrumente metodologice romanul lui Lynda Mullaly Hunt *Ca Peștele în Copac (Fish in a Tree)*. Ally, personajul principal, este o fetiță deșteaptă în clasa a șasea preocupată de matematică și mai puțin de limba engleză și de citit. Lipsa ei de interes pentru limba engleză se datorează deficienței de învățare, dislexia. Pentru o mai bună înțelegere a minții ficționale a lui Ally, perspectivele internaliste și externaliste ale lui Palmer au fost atent analizate și folosite. Principala noastră preocupare a fost conștientizarea de către Ally privind gândul său intramental care este privat, introspectiv și interior. În ciuda tertipurilor pe care le folosește pentru a se sustrage de la scris și citit, ea este inteligentă și reușește să păcălească mulți oameni din jurul său, cu scopul de a-și ascunde incapacitatea de a citi. Ea nu cere ajutorul, și, ca o consecință a comportamentului ei inadecvat, este considerată proastă. Pentru a dezvălui cum o persoană solitară și introvertită ca Ally luptă împotriva evenimentelor venite din afară dar și împotriva unui mediu școlar ostil, autoarea echilibrează gândurile ei prin intermediul perspectivelor externaliste, care subliniază acele particularități ale minților altor personaje care sunt publice, întruchipate și angajate. Pe lângă investigarea influențelor pozitive și negative ale mediului social asupra lui Ally, am extins focusarea și am exploatat cum încrederea ei în sine crește, cum ea începe să se simtă liberă, descătușându-se de dislexie și de secretul ei trecut. Prin interacțiunea socială, ea începe să întrevadă o altă perspectivă de viață, valorificând acele oportunități care îi aduc schimbarea și care transformă posibilul în acțiune:

“În capul meu înoată tot ce s-a schimbat. În școală. Și în mine ” (My head swims with all that’s changed. In school. And in me).

Ally știe că într-o bună zi va reuși. Ea realizează că etichetarea nu înseamnă totul și totodată este conștientă de faptul că mințile grozave au diferite modalități de a percepe acțiunile, gândurile, sentimentele și emoțiile, demonstrând că “ca peștele în copac” (fish in a tree) este mai mult decât o condiție statică și absurdă a cuiva înțepenit într-o lume limitată și inconfortabilă. Presupunând că portretul inadecvat a lui Ally “ca peștele în copac” este bazat pe contrastul dintre ce cred ceilalți despre ea și ce trebuie noi să intuim despre ea, se pare că pașii noștri analitici au constituit mijloace de deconstrucție a titlului ironic al poveștii și reconstrucția destinului ei spiritual în termenii oportunităților și a șanselor, în ciuda dislexiei. Ca și rezultat, disfuncționalitatea cognitivă a lui Ally, discrepanța dintre logica ei personală și modelele emoționale și percepția oamenilor asupra acestor disfuncționalități au fost atent analizate. Totodată atenția noastră s-a focusat pe experiența directă conștientă a lui Ally, abordată ca privată, personală și solitară. S-au făcut referințe la conceptul lui Palmer “cadru conștient continuu” (continuing consciousness frame), definit ca o abilitate de a te transpune în pielea celuilalt. A fost luat în considerare ca un mijloc de abordare a problemelor copiilor dislexici, în cazul nostru Ally și fratele ei Travis, studierea fenomenelor de vorbire, gândirea, logica și gramatica, introspecția și, nu în ultimul rând, “acțiunea comunicativă” (communicative action), ce solicită “funcționarea intermentală” (intermental functioning) .

Potrivit conceptului de stil mental, povestea *Ca Peștele în Copac* dezvăluie reprezentarea internă a lumii în care Ally trăiește, exploatând prezentările mintale ale altor personaje cât și felul în care mintea ei lucrează. În timpul cercetării acestei povești, am identificat considerabile dovezi a stilului minții (mind style) ce dezvăluie profilul socio-psihologic a lui Ally. Înzestrată cu abilitatea de a decodifica limbajul non verbal, copil dislexic fiind, acesta îi permite să treacă dincolo de cuvintele citite sau scrise. Toate aspectele lingvistice întâlnite în povestire îl ajută pe cititor să perceapă mai bine cum lucrează mintea lui Ally, în cazul ei, ca fetiță dislexică. Ea folosește filmele încorporate în filme mintale “mind movies,” ca un refugiu din calea anxietății și din calea unei realități interioare perturbatoare, folosindu-se de minte și imaginație. Autorul abordează eul fetiței și stilul ei mental academic, dezvăluind cum Ally reușește să-și dezvolte abilitățile atât pentru a se ajuta pe ea cât și pe ceilalți, într-o manieră unică, jucând șah. Datorită dizabilității sale suntem martori la incapacitatea fetiței de a citi sau scrie și de asemenea observăm lipsa abilităților ei de comunicare și de a încheia prietenii durabile fără să manifeste un comportament perturbator.

Potențialul cognitiv a lui Ally o transformă dintr-o fetiță cu dislexie, cu un comportament perturbator, într-o învingătoare, care în final reușește să treacă peste dificultăți. Am introdus și exploatat conceptul lui Semino-*stilul minți*, cu toate instrumentele metodologice ce decurg din el, tocmai pentru a arăta că viziunea lui Ally despre lume ne oferă avantajul unei lumi reprezentate prin mintea ei. Vedem o combinație între procesele mentale ale lui Ally și reprezentările emoționale redată prin sentimente, emoții, valori, atitudini și credințe.

Povestea fetiței dislexice vine ca și o lecție de viață și ne arată cum empatia contribuie la schimbări importante în mintea individuală a lui Ally, ajutându-o să treacă peste singurătate și să se comporte ca o *mente socială în acțiune* (social mind in action).

Au fost exploarate implicațiile specifice arhetipale ale lui Jung pentru a reda stările emoționale și sociale ale lui Ally cât și pentru a crea o voce implicită pentru Ally, fetița dislexică, înzestrată cu o pasiune frumoasă pentru desen și cu un potențial cognitiv remarcabil. Am identificat *arhetipul copilului*, ca o înclinare spre realizarea de sine, subliniind faptul că protagonistă este atașată de mamă și de fratele ei Travis. Puterea sa interioară simbolizează forțele esențiale și oportunitățile care există dincolo de sfera conștientului. Pentru ea, valorile morale ocupă primul loc și le consideră ca fiind acele aspecte menite să aducă toleranță și acceptare. Ea este conștientă de dizabilitatea sa și totodată este realistă de punctele ei forte cât și de cele slabe.

Arhetipul umbrei este activat sub forma unor filme mintale, care sunt forme de reprimare a gândurilor sale interioare și a incapacității sale de a citi sau scrie. Ea se transpune într-o realitate imaginară redată prin desene animate, ca o reflecție a dorințelor imposibile proiectate în mintea sa. Caracterul creativ și protectiv al *arhetipului maternal* este activat în relație cu Noah Webster, Alice în Țara Minunilor, școală, monede și jocul de șah. O atenție deosebită i se acordă lui Noah Webster care este abordat în asociere cu dicționarele, și este perceput de Ally ca instrument semnificativ pentru învățarea limbii. Este locul unde *arhetipul schimbării* se întrepătrunde cu *arhetipul maternal* ca formă de realizare a iluminării personale și de dobândire a unei conștiințe „înțelepte” superioare, concretizată în descoperirea de către Ally a puterii cuvintelor și a conștiinței sale. Alice în Țara Minunilor, abordată ca *aspect creativ al arhetipului maternal*, o ajută pe Ally să trăiască într-o lume plină, încărcată de imagini metaforice. Școala ca și *arhetip maternal* este locul unde Ally își descoperă identitatea de sine, protecția, confortul emoțional și împlinirea.,

Monedele, identificate ca și aspecte ale *arhetipului maternal* în mod paradoxal evidențiază ideea egalității în diversitate, dezvăluind aspectele valoroase ale persoanei și o

plasează pe protagonistă într-un mediu adecvat, în concordanță cu nevoile sale. Șahul, și în special jocul de șah deprins, reflectat ca un arhetip maternal o ajută pe fetiță să-și descopere identitatea ascunsă și să scoată la suprafață constructele sale mentale inconștiente pentru a-și îndeplini dorințele și scopurile existențiale.

Profesorul, dl Daniels, este personalizat sub forma *arhetipului spiritului* și este mentorul perfect, cu metode moderne speciale și adecvate de predare astfel încât să o atragă pe Ally spre cunoaștere și totodată să-i diagnosticheze corect dizabilitatea. Înzestrat cu o forță psihologică fină, el reușește în cele din urmă să o facă pe Ally să-și exprime suferința și să depășească dificultățile. *Arhetipul schimbării* îi aduce în prin plan pe prietenii fetei, Keisha și Albert, pregătiți să-i ofere acesteia suportul moral și să o ajute să treacă în siguranță prin experiența dureroasă, să înfrângă dislexia, izolarea și să se dezvolte. *Arhetipul Sinelui* este sugerat de reținerea lui Ally față de natura sa unică, arhetip ghidat de profesorul ei, domnul Daniels, care a recurs la multe strategii de predare axate pe stilul de învățare vizual al lui Ally. În concluzie, aspectele protectoare și creative ale arhetipurilor materne activate sub formă de șah, școală, monede, Noah Webster și Alice în Țara Minunilor, care se corelează cu arhetipurile umbrelor și arhetipul schimbării au contribuit la descoperirea de sine a lui Ally și, de asemenea, la capacitatea lui Ally de a transforma lucruri și situații “IMPOSIBILE” (176) în “POSIBILE” (176).

În capitolul intitulat “Revisiting Limitations and Post Doctoral Research” am pornit de la ideea că prezenta teză nu are pretenția de a fi o analiză exhaustivă a tuturor romanelor ce au ca protagoniști copiii cu dizabilități, ci m-am axat pe patru din cele mai reprezentative, rămânând de exploatat mai multe concepte cognitive legate de acest subiect. Aspecte legate de contextul social, cogniția extinsă social și sinele, identitatea situată și cogniția, mintea dincolo de piele, care semnifică faptul că, în timpul interacțiunii dintre structura interioară și cea exterioră a individului, pielea nu mai este considerată a fi o limită, un prag de nedepășit; narațiunea încorporează , socially extended cognition and self; situated identity and cognition; the mind beyond the skin; embedded narratives; filozofia acțiunii ca mișcare corporală și eveniment mental al intenției; philosophy of action as bodily movement and mental event of intention; aspecte vizuale ale conștientului și subcategoriile acestora sunt doar câteva concepte care ar fi putut completa structura tezei astfel încât să ilustreze diferite cadre narrative și funcții cognitive care definesc o minte socială.

“Teoria Caracterizării” (Characterization theory) și “cadrul teoriei” (frame theory) sunt direcții noi de interpretare a personajelor și merită să fie abordate în viitoarea mea cercetare. Termenul metodologic “dispoziții” (dispositions) poate fi la fel de bine abordat în relație cu

termeni existenți în literatura pentru copii cu dizabilitate cum ar fi de exemplu “introspecția” (introspection), decodificată prin urmărirea “manifestările dispozițiilor personajului” (manifestations of a character’s dispositions).

Voi extinde aceste constructe și le voi aplica pe romanele științifico-fantastice care se ocupă de copiii afectați de dizabilități, menționate în studiul lui Hacking (2010), în vederea îmbogățirii experienței mele de cercetare cognitivă.

În plus, teoria arhetipală a lui Pearson ar putea completa cu succes teoria arhetipală a lui Jung și ar putea fi studiată și luată în considerare în cercetările mele post-doctorale. Modelul metodologic al lui Pearson postulează că „procesul de individualizare și extindere a conștiinței” sunt indicii pentru activarea abilităților și potențialelor noastre interioare. Construcțiile arhetipale ale lui Pearson se referă la „Inocentul, orfanul, războinicul și îngrijitorul” “Căutătorul arhetipal, distrugătorul, Iubitul, Creatorul, Conducătorul, Magul, Înțeleptul și Prostul” , analizate cu adevărat și profesional de Pearson, ar putea fi folosite ca dispozitive metodologice pentru abordarea în continuare a literaturii pentru copii cu dizabilități. Abordarea arhetipală a lui Pearson se va aplica pentru a dezvălui acele experiențe psihologice, evoluția individuală a protagoniștilor cu dizabilități și evoluțiile lor sociale în timpul călătoriei lor inițiatice cu scopul final de a obține un Ego “reeducat” (35).

Voi exploata și preocupările lui Piaget și Vygotsky pentru copiii cu dizabilități, în special preocuparea lor pentru gândirea autistă. Ambii autori au explorat ideile copiilor ca o problemă de logică și gramatică, problema introspecției la copii și rolul său funcțional în dezvoltarea operațiilor logice” (qtd. În Vygotsky 1962: 43).

O direcție importantă pentru viitoarea mea cercetare ar putea proveni din contribuția lui Hacking “Autism Fiction: A Mirror on the Internet” (2010). Consider că sintagma lui Hacking “extraterestru în science fiction” (652), utilizată în analiza diferențelor dintre persoanele autiste și cele non-autiste, ar putea fi transformată în continuare într-o explicație bună, analizând unele dintre romanele de science fiction menționate de el în termeni a diferitelor concepte cognitive ale lui Palmer sau a arhetipurilor lui Jung. Conceptul de „techs” (652) care se referă la filmele 3D animate sau simbolul “iPod-ului,” prin sugestia că „eu” înseamnă fie Internet, fie pronumele de la prima persoană “I,” și ar putea fi, de asemenea, extins și abordat. Îmi sporește convingerea că cogniția și arhetipurile sunt o punte menită să conecteze individul cu lumea înconjurătoare, facilitând comunicarea, și arătând faptul că internetul “a fost cu adevărat eliberator pentru mulți oameni cu autism.” În consecință, consider că romanele științifico-fantastice menționate și analizate în contribuția lui Hacking sunt dotate cu implicații sociale și psihologice și ar putea fi surse literare valoroase pentru

acoperirea eficientă a problemei handicapului, într-o lume în care progresul este inevitabil, cu condiția să ne sporim gradele. de conștientizare cu privire la ceea ce am putea și ar trebui să facem în beneficiul fiecăruia dintre noi.